

۱۴۸۴۲۴۲
۲۹/۴/۲۸

نارساخوانی

، اهنمایی برای همه ی علاقه مندان

یک کتاب برای زوکی

ترجمه ی حوریه احدی

هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

تهران، صندوق پستی ۶۴۱۹-۱۴۱۵۵، تلفن: ۳-۸۸۰۴۶۸۹۱، فکس: ۸۸۰۳۶۳۱۷

نارساخوانی

راهنمایی برای همه‌ی علاقه‌مندان

مؤلف: نیکولا برانزویک

مترجم: حوریه احدی

مدیر انتشارات: ناصر زعفرانچی

ویراستار: شاهرخ رحمانی

صفحه‌آرا: معصومه لوائی

طراح: لیلی فنی: عرفان بهاردوست

طراح جلد: فرزانه صادقیان

ناشر: چاپ مجید اسماعیلی زارع

چاپ اول: ۱۳۹۶

شماره رگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: انجمن

حق چاپ برای پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی محفوظ است.

سرشناسه: برونس ویک، نیکولا، ۱۹۷۰ - م.

Brunswick, Nicola

عنوان و نام پدیدآور: نارساخوانی: راهنمایی برای همه‌ی علاقه‌مندان / نیکولا برانزویک؛

مترجم: حوریه احدی.

مشخصات نشر: تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری: ۲۳۴ ص.

شابک: 978-964-426-915-8

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Dyslexia: a beginner's guide, 2009

یادداشت: واژه نامه.

موضوع: خوانش‌پریشی

Dyslexia: موضوع

شناسه افزوده: احدی، حوریه، ۱۳۵۷ -

شناسه افزوده: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۲/ب ۳۹۴ RC

رده بندی دیویی: ۶۱۶/۸۵۵۳

شماره کتابشناسی ملی: ۴۵۹۸۲۶۱

فهرست مطالب

۷	سخن مترجم
۹	پیش‌گفتار
۱۱	مقدمه
۱۳	تصاویر
۱۵	نارساخوانی چیست؟
۳۳	چگونه خواندن و املا را می‌آموزیم؟
۵۹	اهمیت صدا در خواندن
۷۵	مهارت بصری و توانایی خواندن
۹۵	آیا نارساخوانی جهانی است؟
۱۱۷	زبان در مغز
۱۳۹	مشکل ژن‌های معیوب
۱۴۹	ارزیابی و مدیریت نارساخوانی
۱۷۱	مطالعه‌ی بیشتر
۱۷۹	واژه‌نامه
۱۸۷	ضمیمه‌ی الف: سازمان‌های حامی
۱۸۹	ضمیمه‌ی ب: مجلات علمی

۱۹۳.....	ضمیمه ی پ: آزمون های نارساخوانی
۱۹۹.....	ضمیمه ی ت: فن آوری کمک آموزشی
۲۱۳.....	ضمیمه ی ث: تارنماها
۲۱۵.....	واژه نامه ی فارسی به انگلیسی
۲۲۵.....	واژه نامه ی انگلیسی به فارسی

www.ketab.ir

سخن مترجم

اثر حاضر ترجمه‌ی کتاب نارساخوانی، تألیف خانم نیکولا برانزویک است. وی استاد ارشد روان‌شناسی و عضو هیئت‌امای انجمن نارساخوانی بریتانیاست که در زمینه‌ی خواندن و نارساخوانی رشدی به تحقیق می‌پردازد.

همان‌طور که در این کتاب خواهید دید، نارساخوانی با ضعف و قوت‌هایی همراه است و اگر دانش‌آموزان نارساخوان به موقع تشخیص داده شوند و در آموزش آنها به‌جای نقاط ضعف بر نقاط قوت آنها تأکید شود، از لحاظ تحصیلی و شغلی افراد موفق‌تری خواهند بود.

محور اصلی این کتاب ابعاد مهم نارساخوانی است اما در کنار آنها به بحث‌هایی همچون روش‌های آموزشی مورد استفاده برای این افراد نیز پرداخته شده است. مطالعه‌ی جنبه‌های مختلف این اختلال می‌تواند ضمن درک بهتر پیچیدگی‌های این اختلال، خواننده را با انواع روش‌های ارزیابی، روش‌های آموزشی و درمانی سازمند آشنا سازد. از آنجاکه این کتاب دارای مطالب ضروری و در عین حال قابل‌فهمی است، امیدوارم بتواند ضمن آشنانمودن دانشجویان رشته‌های مختلف زبان‌شناسی، گفتاردرمانی، روان‌شناسی و... با ابعاد و جنبه‌های مختلف این اختلال، زمینه‌ی آشنایی معلمان و والدین را نیز با ویژگی‌های این افراد و مشکلات آنها فراهم سازد.

برخود لازم می‌دانم ضمن تشکر از همسر و فرزندانم که در ساعات متعلق به آنها به ترجمه‌ی این کتاب پرداختم، از ویراستار محترم کتاب آقای شاهرخ رحمانی، عضو هیأت علمی دانشگاه زنجان، که زحمت فراوانی متقبل شدند و نیز آقای ناصر زعفرانچی، مدیر

انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی که تلاش‌های فراوانی برای چاپ و نشر این اثر برعهده داشتند، سپاسگزاری کنم.

حوریه احدی

www.ketab.ir

بیشی گفتار

کن فولت، نویسنده و رئیس سابق مؤسسه‌ی نارساخوانی اجازه بدهید حدس بزنم: شما فردی را می‌شناسید که ممکن است نارساخوان باشد. او فرزند شما، خواهر یا برادر شما، و یا همکار شماست. از خود می‌پرسید آیا می‌توان به او کمکی کرد. بله پاسخ مثبت است. بیشتر افراد نارساخوان می‌توانند به‌طور طبیعی خواندن و نوشتن را بیاموزند.

جزئیات این امر در کتاب آموزنده‌ی دکتر نیکولا برانزیک^۱ گردآوری شده است. او به شما می‌گوید که نارساخوانی چیست، ما از آن چه می‌دانیم و از چه مهم‌تر اینکه چه کاری می‌توانیم برای آن انجام دهیم.

خویشاوند یا دوست نارساخوان شما می‌تواند خواندن و نوشتن را بیاموزد. البته کار آسانی نخواهد بود و آنها برای اکتساب این مهارت‌های اساسی می‌بایست بیشتر از بقیه‌ی افراد تلاش کنند.

این کار را هم به‌تنهایی نمی‌توانند انجام بدهند. افرادی که شدیداً نارساخوان هستند، به کمک‌های خاصی نیاز دارند (گرچه بعضی از افراد دچار نارساخوانی خفیف، به‌ویژه آنها که مصمم‌ترند، به هر ترتیب با مشکلات خود کنار می‌آیند، ولی آنها نیز بی‌نیاز از کمک نیستند).

نارساخوان آشنای شما نیز یکی از آن افراد خوش‌شانس است. چرا؟ زیرا فردی به مشکل او توجه کرده است. آن فرد شما هستید زیرا کتابی درباره‌ی این مشکل به‌دست گرفته‌اید. بدترین اتفاق ممکن برای یک نارساخوان این است که کسی متوجه مشکل او نشود. بیشتر این افراد با

چالش دائمی برای خواندن و نوشتن روزگار می‌گذرانند و اشتباهاً گمان می‌کنند که اندکی کندذهن هستند. این مسأله، اتلاف عظیم استعداد است و باعث بروز رنج بی‌دلیل و فراوان می‌شود.

سه تن از اقوام نزدیک من نارساخوان هستند: دو پسر خواهر و یک دخترخوانده. هریک از آنها به روش خود این مشکل را حل کرده و حال که بزرگ شده‌اند، یکی وکیل، یکی پزشک و دیگری تاجر است. این کار شدنی است! اما این افراد نیاز به راهنمایی کارشناسانه دارند و این کتاب شروع خوبی است.

www.ketab.ir

مقدمه

سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۳، «برنامه‌ی دهه‌ی سوادآموزی» را به‌جریان انداخت. این سازمان با شعار «سواد به هر ارادی» به‌منظور افزایش فرصت استخدام، افزایش اعتماد به نفس و عزت نفس، و دگرگونی زندگی افراد، به ارتقاء سطح مطالعه در سرتاسر جهان همت گماشت.

میلیون‌ها نفر از مردم جهان (حدود یک نفر از هر ده نفر انگلیسی‌زبان) نارساخوانی دارند. نارساخوانی نوعی مشکل یادگیری است که به‌شدت بر توانایی خواندن، نوشتن، هجی کردن، یافتن شغل و به‌فعل‌رساندن استعدادهای بالقوه‌ی افراد جامعه وارد می‌کند. افرادی خوش‌شانس هستند که خیلی زود در طی دوران تحصیل در مدرسه، نارساخوانی آنها تشخیص داده شود و مورد حمایت و تشویق قرار گیرند. آنها ممکن است حتی در سطح بالاتر تحصیل کنند و در نتیجه وارد بازار کار شوند. براساس مطالعه‌ای جدید (که در فصل ۸ به‌صیف شده است)، حدود ۳۵ درصد از کارآفرینان ایالات متحده نارساخوان هستند. افراد بدشانس که شکایت خواندن‌شان تشخیص داده نشده است یا مورد حمایت قرار نگرفته‌اند، ممکن است مسیر اشتغال متفاوتی را دنبال کنند. برخی برآوردها نشان می‌دهد که حدود ۴۰ درصد زندانیان نارساخوان هستند.

هنوز تصورات غلط بسیاری درخصوص ماهیت نارساخوانی وجود دارد. برای مثال:

- تصور غلط: در نارساخوانی افراد حروف را برعکس می‌خوانند و می‌نویسند، مانند خواندن و نوشتن b به‌جای d و p به‌جای q.
- واقعیت: برخی از نارساخوان‌ها حروف را برعکس می‌خوانند، اما بسیاری از رساخوان‌های بی‌تجربه نیز این کار را انجام می‌دهند. این مسأله نشانه‌ی معمول یا علت نارساخوانی نیست.

- تصور غلط: نارساخوان‌ها، اندکی در خواندن کُند هستند.
- واقعیت: کُندخوانی تنها یکی از نشانه‌های بی‌شمار نارساخوانی است.
- تصور غلط: نارساخوانی مرحله‌ای موقتی است که کودکان به تدریج آن را پشت سر می‌گذارند.
- واقعیت: نارساخوانی موقتی نبوده و دائمی است.
- تصور غلط: نارساخوان‌ها باهوش نیستند و افراد باهوش نمی‌توانند نارساخوان باشند.
- واقعیت: افراد نارساخوان هوش متوسط یا بالاتر از متوسط دارند.
- تصور غلط: با تمرین کافی، نارساخوان‌ها در نهایت درست‌خواندن را می‌آموزند.
- واقعیت: افراد نارساخوان می‌توانند از راهبردهای جبرانی برای خواندن کمک بگیرند اما صرفاً با تمرین خواندن قادر به حل مشکل خود نخواهند بود.
- تصور غلط: نارساخوانی وجود ندارد.
- واقعیت: نارساخوانی وجود دارد.

هدف این کتاب، زدن این تصورات اشتباه موجود درخصوص نارساخوانی و نیز پاسخ به پرسش‌هایی است که این‌ها را در بر می‌گیرد: آیا نارساخوانی انواع مختلفی دارد؟ نارساخوانی چگونه تشخیص داده می‌شود؟ چه زمانی می‌توان علائم نارساخوانی را تشخیص داد؟ آیا می‌توان برای از بین بردن نارساخوانی، کاری انجام داد؟ مؤثرترین روش تدریس به کودکان نارساخوان کدام است؟ آیا مصرف مکمل‌های روغن ماهی، می‌تواند علائم نارساخوانی را تخفیف دهد؟ نارساخوانی امری جهانی است یا تنها در گویشوران زبان‌های آلمانی، فرانسوی و انگلیسی می‌دهد؟

خوانندگانی که به کسب اطلاعات بیشتر پیرامون «نارساخوانی» از موضوعات خاص فوق تمایل دارند، می‌توانند به منابع پیشنهادی هر فصل و یا منابع دیگر که در ضمیمه‌ها آمده است، مراجعه کنند.

به‌جاست در اینجا از چند تن قدردانی کنم: دوست و همکارم دکتر نیر مارتین^۱ که با خواندن پیش‌نویس‌های کتاب حاضر و راهنمایی‌های همیشگی راهگشایش مرا در تکمیل این کتاب یاری نمود و مارشا فیلین^۲ از انتشارات وان ورلند^۳ که نگارش این کتاب را به من توصیه کرد و همسر، جان، برای تشویق و حمایتش و نیز برای فوجان‌های چایی که در حین نوشتن کتاب برایم مهیا می‌کرد.

نیکولا برانزویک، لندن